

Sekretess inom yrkeshögskolan

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 2008/09:151 Sekretess inom yrkeshögskolan.

I propositionen föreslås en ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000) som innebär att sekretess ska gälla i tillsynsverksamhet hos Myndigheten för yrkeshögskolan för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2009.

Det har inte väckts några motioner med anledning av propositionen, och utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Propositionen	5
Behovet av en ny sekretessbestämmelse	5
Sekretessens styrka m.m.	6
Meddelarfrihet	6
Utskottets ställningstagande	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9
Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000)	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Sekretess inom yrkeshögskolan

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000). Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:151.

Stockholm den 14 maj 2009

På utbildningsutskottets vägnar

Sofia Larsen

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sofia Larsen (c), Marie Granlund (s), Margareta Pålsson (m), Mats Gerdau (m), Betty Malmberg (m), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Lars Hjalmered (m), Peter Hultqvist (s), Patrik Forslund (m), Thomas Strand (s), Ulrika Carlsson i Skövde (c), Mats Pertoft (mp), Caroline Helmersson-Olsson (s), Eva Johnsson (kd), Amineh Kakabaveh (v) och Gulan Avci (fp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Riksdagen biföll i februari 2009 propositionen Yrkeshögskolan (prop. 2008/09:68, bet. 2008/09:UbU6, rskr. 2008/09:178). I propositionen föreslogs en lag om yrkeshögskolan och en lag om ändring i skollagen (1985:1100) som innebär att bestämmelserna om påbyggnadsutbildning tas bort. Regeringen gjorde i propositionen också bedömningen att en särskild myndighet bör inrättas med uppgift att administrera de utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan och vissa andra eftergymnasiala yrkesutbildningar m.m.

En särskild utredare har sedermera fått i uppdrag att förbereda och genomföra bildandet av en ny myndighet med samlat ansvar för yrkeshögskolan (dir. 2008:153). Den nya myndighetens namn ska enligt direktiven vara Myndigheten för yrkeshögskolan, och den ska inleda sin verksamhet den 1 juli 2009.

Lagrådet har beretts tillfälle att yttra sig över ett förslag om sekretess inom yrkeshögskolan som innebar en ändring i 7 kap. 36 § sekretesslagen (1980:100). Regeringen har emellertid därefter lagt fram propositionen Offentlighets- och sekretesslag (prop. 2008/09:150). Propositionen innehåller ett förslag till offentlighets- och sekretesslag (2009:000), som ska ersätta sekretesslagen. Den nya lagen, som föreslås träda i kraft den 30 juni 2009, utgör en omarbetning av sekretesslagen i syfte att göra regleringen mer lättförståelig och lättillämpad. Det förslag som regeringen nu lämnar i propositionen Sekretess inom yrkeshögskolan (prop. 2008/09:151) föreslås därför, till skillnad från vad som föreslogs i lagrådsremissen, utgöra en ändring av 23 kap. 7 § i den föreslagna offentlighets- och sekretesslagen.

Riksdagen har den 13 maj 2009 bifallit propositionen Offentlighets- och sekretesslag (bet. 2008/09:KU24, rskr. 2008/09:237).

Inga motioner har väckts med anledning av den nu aktuella propositionen. Regeringens lagförslag finns i *bilaga 2*.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000) som innebär att sekretess ska gälla i tillsynsverksamhet hos Myndigheten för yrkeshögskolan för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2009.

Utskottets överväganden

Sekretess inom yrkeshögskolan

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000).

Propositionen

Behovet av en ny sekretessbestämmelse

I propositionen konstateras att yrkeshögskolan och en särskild förvaltningsmyndighet för yrkeshögskolan ska inrättas den 1 juli 2009 (dir. 2008:153). Den nya myndigheten, Myndigheten för yrkeshögskolan, bör administrera de utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan och vissa andra eftergymnasiala utbildningar. Den nya myndigheten bör därtill besluta om vilka utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan och om statligt stöd för sådana utbildningar. Myndigheten bör även ha tillsyn över utbildningarna inom yrkeshögskolan och överta det tillsynsansvar som Statens skolinspektion för närvarande har för kompletterande utbildningarna.

Skolinspektionen har i dag bl.a. tillsyn över det offentliga skolväsendet inklusive påbyggnadsutbildningar. Skolinspektionen har också tillsyn över vissa andra utbildningar och verksamheter i den omfattning som följer av särskilda bestämmelser eller särskilda beslut, däribland kompletterande utbildningar. Sekretess gäller enligt 7 kap. 36 § sekretesslagen (1980:100) (23 kap. 7 § offentlighets- och sekretesslagen) i Skolinspektionens tillsynsverksamhet för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men om uppgiften röjs.

Det är enligt propositionen otillfredsställande att den sekretess som i dag gäller i tillsynsverksamheten för de kompletterande utbildningarna upphör att gälla enbart av det skälet att tillsynsansvaret för utbildningarna flyttas över från Skolinspektionen till Myndigheten för yrkeshögskolan. Detsamma gäller de utbildningar som i dag utgör påbyggnadsutbildningar. Vidare framhålls i propositionen att det är svårt att motivera varför uppgifter om enskildas personliga förhållanden som lämnas av en anordnare av en utbildning inom yrkeshögskolan i samband med tillsynsverksamhet, inte ska vara skyddade av sekretess i samma utsträckning som gäller när samma slag av uppgifter lämnas av en anordnare av en kompletterande utbildning eller av en anordnare av en utbildning inom det offentliga skolväsendet. Det är enligt propositionen angeläget att Myndigheten för yrkeshögskolan får möjlighet att sekretessbelägga känsliga uppgifter i läkarintyg, psykologutlåtanden m.m. som skickas in av enskilda till stöd för en

anmälan. Frånvaron av ett sekretesskydd kan medföra att enskilda avstår från att skicka in uppgifter som är väsentliga för att ärendet ska kunna utredas på ett fullgott sätt. Om uppgifterna ändå skickas in riskerar de att bli offentliga, vilket kan leda till stort obehag för den enskilde. I propositionen föreslår därför regeringen att sekretess ska gälla i tillsynsverksamhet hos Myndigheten för yrkeshögskolan för uppgift om en enskilds personliga förhållanden. Sekretessen ska omfatta uppgifter inom alla former av tillsyn, oavsett vem som är huvudman för den verksamhet som är föremål för tillsyn och vem som har gett in uppgiften till myndigheten. Med hänsyn till offentlighetsintresset bör sekretessen enligt propositionen dock inte gälla för myndighetens beslut i ett ärende.

Sekretessens styrka m.m.

Insynsintresset i Myndigheten för yrkeshögskolans tillsynsverksamhet får enligt vad regeringen framhåller i propositionen anses vara stort. Sekretessen till skydd för enskildas personliga förhållanden föreslås därför gälla med ett rakt skaderekvisit, dvs. presumtionen bör vara att uppgifterna är offentliga. Sekretessen bör således gälla endast om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Den föreslagna sekretessbestämmelsen är identisk med sekretessen hos Skolinspektionen. Det är därför enligt regeringens bedömning i propositionen lämpligt att sekretessen hos dessa två myndigheter regleras i samma paragraf (23 kap. 7 § offentlighets- och sekretesslagen).

Den tid sekretessen längst kan gälla bör bestämmas till högst 70 år, i likhet med vad som gäller för sekretessen hos Skolväsendets överklagandenämnd och Skolinspektionen.

Meddelarfrihet

I 16 kap. 1 § sekretesslagen finns de tystnadsplikter som har företräde framför principen om meddelarfrihet uppräknade, dvs. rätten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen att lämna uppgift i vilket ämne som helst för publicering i de medier som de båda grundlagarna omfattar. När sekretess infördes för den tillsynsverksamhet som i dag bedrivs av Skolinspektionen gjordes bedömningen att den tystnadsplikt som följer av sekretessbestämmelsen inte skulle ha företräde framför meddelarfriheten (prop. 2005/06:161 s. 66). Samma bedömning gjordes vad gäller den sekretessbestämmelse som gäller hos Skolinspektionen i ärenden enligt 14 a kap. skollagen (1985:1100) (prop. 2007/08:95 s. 459 f.). Regeringen anser i propositionen att inte heller den tystnadsplikt som följer av den nu föreslagna bestämmelsen bör ha företräde framför meddelarfriheten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000).

Utskottet delar regeringens bedömning att sekretess ska gälla i tillsynsverksamheten hos Myndigheten för yrkeshögskolan med undantag för myndighetens beslut i ett ärende. Förslaget är väl avvägt, och utskottet anser, i likhet med regeringen, således i fråga om sekretessens styrka att presumtionen ska vara att uppgifterna är offentliga och att sekretess ska gälla endast om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs. Följaktligen är utskottet även av den uppfattningen att tystnadsplikt som följer av sekretessbestämmelsen inte ska ha företräde framför meddelarfriheten.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2008/09:151 Sekretess inom yrkeshögskolan:

Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000)

Härigenom föreskrivs att 23 kap. 7 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:000) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2008/09:150 Föreslagen lydelse

23 kap.

7 §

Sekretess gäller hos Skolväsendets överklagandenämnd i ärenden som uppkommit där till följd av överklagande av beslut samt i *Statens skolinspektions tillsynsverksamhet* för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller hos Skolväsendets överklagandenämnd i ärenden som uppkommit där till följd av överklagande av beslut samt i *tillsynsverksamhet hos Statens skolinspektion och Myndigheten för yrkeshögskolan* för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Sekretessen gäller inte beslut i ärende.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för uppgifter i sådana ärenden och i sådan verksamhet där handlingarna omhändertagits för arkivering före denna tidpunkt.